

Nutrició

Codi: 106099
Crèdits: 6

2024/2025

Titulació	Tipus	Curs
2500891 Infermeria	FB	1

Professor/a de contacte

Nom: Monica Amado Sanjuan

Correu electrònic: monica.amado@uab.cat

Equip docent

José Aguilera Ávila

Jose Rodriguez Alvarez

Enrique Claro Izaguirre

Sara Pablo Reyes

Victor Jose Yuste Mateos

Daniel Gomez Garcia

Aleix Fontanals Jimenez

Geneva Navarro Fernandez

Maria Antonia Baltrons Soler

Jordi Puig Pla

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No aplicable.

Objectius

Aquesta assignatura pretén formar a l'alumnat en les competències que necessiten les infermers/es per poder oferir serveis assistencials de manera eficient i efectiva. Aquesta assignatura pretén aportar els coneixements necessaris de bioquímica, nutrició i alimentació per poder ajudar a les persones a gestionar la necessitat d'alimentar-se consensuant i pactant l'alimentació equilibrada o la dieta terapèutica que necessiten segons la situació de salut, l'edat, el gènere, els factors socials i culturals.

Els coneixements d'aquesta assignatura es construeixen sobre les bases aportades per l'Estructura del Cos Humà, Funció del Cos Humà, Bases ètiques i Metodològiques de la Infermeria i Cultura, Societat i Salut. Els continguts teòrics d'aquesta assignatura s'imparteixen durant el segon semestre de primer curs.

Al mateix temps aquesta assignatura serveix de base teòrica per altres assignatures de cursos superiors com són: Farmacologia, Cures Infermeres a l'Adult I i II, Cures Infermeres en el Procés d'Envellir, Cures Infermeres a la Infància, Adolescència i a la Dona i Cures Infermeres en Situacions Complexes.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Protegir la salut i el benestar de les persones o grups atesos garantint la seva seguretat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les diferències per sexe i les desigualtats de gènere en l'etiologia, l'anatomia, la fisiologia i les patologies en el diagnòstic diferencial, les opcions terapèutiques, la resposta farmacològica, el pronòstic i en les cures infermeres.
2. Descriure les necessitats nutricionals de les persones sanes i amb problemes de salut al llarg del cicle vital per promoure i reforçar pautes de conducta alimentària saludable.
3. Determinar els problemes que es presenten amb més freqüència quan les persones amb problemes de salut no segueixen la dieta terapèutica planificada, proposant intervencions efectives perquè shi adhereixin.
4. Dissenyar dietes adequades en persones sanes i en els problemes de salut més prevalents.
5. Identificar els problemes nutricionals de més prevalença i seleccionar les recomanacions dietètiques adequades.
6. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
7. Reconèixer els nutrients i els aliments on es troben, que permeten cobrir les necessitats nutricionals de les persones sanes i amb problemes de salut.

Continguts

El contingut de l'assignatura és impartit per docents dels departaments d'infermeria i bioquímica de la Facultat de Medicina. L'assignatura la coordinen les professores Mònica Amado Sanjuan del departament d'infermeria i la Maria Antonia Baltrons del departament de Bioquímica.

Unitat I. Energia i nutrients

- Estructura i propietats dels nutrients. Requeriments i recomanacions generals
- Carbohidrats simples i complexos. Fibra vegetal
- Lípids: greixos saturats i insaturats; lípids essencials
- Proteïnes i aminoàcids

- Vitamines
- Minerals i oligoelements
- Aigua

Unitat II. Metabolisme dels Macronutrients

- Introducció al metabolisme i homeòstasi de l'energia
- Digestió, absorció i metabolisme dels nutrients
- Carbohidrats
- Lípids. Transport de lípids en la sang
- Proteïnes i altres compostos nitrogenats. Balanç nitrogenat
- Interrelacions metabòliques entre els teixits en el cicle alimentació-dejú

Unitat III. Valoració de l'estat nutricional

- Antropometria. Índex de massa corporal, perímetres de cintura i maluc, plecs cutanis
- Unitat IV. Grups d'aliments: composició, característiques i importància per a la salut

Unitat IV. Grups d'aliments: composició, característiques i importància per a la salut

- Aliments rics en carbohidrats i fibra: Grup dels cereals, tubercles i llegums. Grup de les fruites, verdures i hortalisses
- Aliments rics en proteïnes i lípids: Grup de la llet i derivats. Grup de les carns, peixos i ous
- Altres aliments: Grup miscel·lània: alcohol, additius, contaminants

Unitat V. Alimentació saludable

- Característiques de l'equilibri nutricional.
- La necessitat d'una alimentació saludable en cada etapa de la vida. Factors biològics, psicològics, socials i culturals que influeixen en el comportament alimentari.
- Taules de composició d'aliments. Racions d'aliments. Comportament alimentari. Valoració de l'alimentació.
- Via oral, enteral i parenteral. Disfàgia
- Escales de valoració de l'estat nutricional

Unitat VI. Dietes terapèutiques

- Introducció a la dietoteràpia.
- Característiques de la dieta. Valoració de necessitats, identificació dels problemes. Formulació d'objectius. Proposar i justificar les intervencions educatives per la persona assistida i la família. Confeccionar la dieta amb la persona. Realització d'una dieta. Problemàtica de l'acompliment de les dietes terapèutiques. Avaluació. Continuitat assistencial de la persona atesa per mantenir l'adherència a la dieta.
- La necessitat d'alimentació de les persones amb problemes de salut més prevalents i/o d'alt impacte.
- Manipulació i reglamentació dels aliments: problemes més prevalents.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
SEMINARIS (SEM)	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
TEORIA (TE)	24,5	0,98	2, 3, 4, 5, 6, 7
Tipus: Supervisades			
TUTORIES	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Tipus: Autònomes			
LECTURA D'ARTICLES/ INFORMES D'INTERÈS/ ESTUDI PERSONAL/ELABORACIÓ DE TREBALLS/CERCA BIBLIOGRÀFICA	95	3,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

TEORIA i SEMINARIS

El contingut del mòdul I, II i III i IV s'imparteix per professors/es del departament de Bioquímica per mitjà de classes teòriques participatives i paral·lelament es fan seminaris de discussió de casos per tal de mobilitzar els coneixements necessaris segons cada cas.

El contingut dels mòduls V i VI s'imparteix pel departament d'Infermeria per mitjà de classes teòriques participatives i seminaris en els que es treballa la dieta equilibrada i les dietes terapèutiques.

TUTORIES

Les tutories individualitzades es podran concretar contactant prèviament pel Campus Virtual amb el professorat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
AVALUACIÓ ESCRITA MITJANÇANT PROVES OBJECTIVES	20%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
AVALUACIÓ ESCRITA MITJANÇANT PROVES OBJECTIVES	50%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
AVALUACIÓ MITJANÇANT CASOS PRÀCTICS I RESOLUCIÓ DE	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6,

CRITERIS D'AVALUACIÓ CONTINUADA:

La nota mitjana de l'assignatura es calcularà a partir de les qualificacions obtingudes a 3 activitats avaluables:

Examen 1, on s'avaluen les unitats I i II. Consisteix en un examen escrit mitjançant proves objectives d'ítems de selecció múltiple i/o proves objectives d'assaig, amb un pes total del 40% de la nota final.

Examen 2, on s'avaluen les unitats III, IV, V i VI. Consisteix en un examen escrit mitjançant proves objectives d'ítems de selecció múltiple i/o proves objectives d'assaig, amb un pes total del 30% de la nota final.

Cinc seminaris de dietes (treballs en grup, cerca d'informació i exposició de PPT amb companys), amb un pes total del 30% de la nota final. L'assistència serà obligatòria en tots els 5 seminaris, ja que l'avaluació de cadascun d'ells es realitzarà el mateix moment.

REQUISITS PER APROVAR

Per aprovar l'assignatura amb avaluació continuada, la nota final resultant de la mitjana de l'examen 1 i l'examen 2 haurà de ser igual o superior 5,0 sobre 10. Si un dels dos

exàmens no supera el 4,5, no es farà la mitjana amb l'altre examen i s'haurà de recuperar.

Per superar els seminaris de dietes, s'haurà de treure una nota igual o superior a 5,0 sobre 10.

La nota final es calcularà amb la fórmula següent:

Càlcul de la nota final: nota examen 1 (o recuperació) x 0,40 + nota examen 2 (o recuperació) x 0,30 + nota seminaris de dietes x 0,30.

PROVA DE RECUPERACIÓ

Els alumnes que no hagin obtingut una nota igual o superior a 4,5 a l'examen 1 o a l'examen 2 poden recuperar la part (o parts) no aprovada(es) a l'examen de recuperació. Aquest consistirà en un examen amb proves objectives d'ítems de selecció múltiple i/o proves d'assaig de la part (o parts) suspesa(es).

Els estudiants que no es presentin al examen-1, examen- 2 i/o seminaris de dietes, això com tampoc a l'examen de recuperació, seran considerats com no avaluables (n.a.).

NO AVALUABLE:

Els estudiants que no es presentin a l'examen 1 i 2, ni a l'examen de recuperació, i que faltin a dos o més seminaris seran considerats com NO AVALUABLES.

Avaluació Única:

La nota global de l'assignatura constarà d'una prova escrita final que englobarà dues parts: la totalitat del temari teòric (70%) i el contingut dels seminaris de dietes (30%). Per superar l'assignatura s'haurà d'obtenir una nota final igual o superior a 5,0 en totes dues parts.

Bibliografia

Bioquímica:

- Feduchi. Bioquímica. Conceptos esenciales. 2015. 2ª edición. Editorial Médica Panamericana. Enllaç al texte/líbre
- Denise R Ferrier Bioquímica. 2018. 7ª edición Lippincott Williams & Wilkins. Enllaç al texte/líbre
- Angel Gil. Tratado de Nutrición Tomo 1. Bases fisiológicas y bioquímicas de la nutrición. 2017. 3ª edición. Editorial Médica Panamericana. Enllaç al texte/líbre · Grimm P. Nutrición. Texto y atlas. 2021. 8ª edición. Editorial Elsevier. Enllaç al texte/líbre
- Thomson JL, Manore MM, Vaughan LA. Nutrición. 2008. Editorial Pearson Educación. Enllaç al texte/líbre

Dietes i Alimentació:

- F.R. Greer. Committee on Nutrition American Academy of Pediatrics. Diagnosis and prevention of iron deficiency and iron-deficiency anemia in infants and young children (0-3years of age).Pediatrics, 126 (2010), pp. 1040-105.m hppt: [dx.doi.org/10.1542/peds.2010-2576](https://doi.org/10.1542/peds.2010-2576) | Medline
- www.aepap.org/sites/default/files/curvas_oms.pdfGuia recomanacions per a l'alimentació en la primera infància (de 0 a 3 anys)
- www.aesan.gob.es/AECOSAN/docs/documentos/publicaciones/seguridad_alimentaria/RECOMENDACIONES
- Gloria colli-pediatra. www.gloriacolli-pediatra.com/alergia-a-leche-de-vaca-nunca-podra-tomar-leche/
- <https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/e/embaras-part-i-postpart/alimentacio/>
- <https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/e/embaras-part-i-postpart/alimentacio/>
- <https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/d/disfagia/>
- https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/_AZ/D/disfagia/atencio_disfagia_orofaringia.pdf
- https://salutpublica.gencat.cat/web/.content/minisite/aspcat/promocio_salut/alimentacio_saludable/02Publicacions
- https://ics.gencat.cat/web/.content/Documents/assistencia/procediments-infermeria/sondatge/Annex1_Son
- <https://www.elsevier.es/es-revista-medicina-integral-63-articulo-la-nutricion-enteral-13038580>
- https://ics.gencat.cat/web/.content/Documents/assistencia/procediments-infermeria/sondatge/Annex2_Alir
- <https://www.aifcc.cat/wp-content/uploads/2019/07/malnutricio.pdf>
- FEDERACIÓN ASOCIACIONES CELIACOS DE ESPAÑA <https://celiacos.org/>
- <https://nutricion360.es/nutricion-salud/diabetes/dieta-para-diabeticos-tipo-2>
- <https://www.cancer.gov/espanol/publicaciones/educacion-para-pacientes/consejos-de-alimentacion>
- https://seedo.es/images/site/version_completa_POSICIONAMIENTO_SEEDO_16_05_2016.pdf
- <https://www.sediabetes.org/> (sociedad española diabetes)
- <https://www.cancer.gov/espanol/publicaciones/educacion-para-pacientes/consejos-de-alimentacion>
- <https://www.iareec.com/single-post/2016/09/07/principales-funciones-renales>
- [2022_10 Insuficiencia renal cronica.pdf](https://www.saludigestivo.es)
- www.saludigestivo.es
- [Guía de cuidados para pacientes con cirrosis hepática y sus familiares.](https://www.seen.es)
- www.seen.es
- https://ico.gencat.cat/web/.content/minisite/ico/ciudadans/documents/arxiu/Guia-1_REcomanacions-gene
- [CAT.pdf](https://ico.gencat.cat/web/.content/minisite/ico/ciudadans/documents/arxiu/Guia-1_REcomanacions-gene)
- <https://ics.gencat.cat/web/.content/Documents/assistencia/gpc>
- [SOCIEDAD ESPAÑOLA ENFERMEDAD CELIACA <http://www.seec.es/>](https://www.seec.es/)
- https://www.codinucacat.cat/wp-content/uploads/2022/11/DIARREA_1_DEF.pdf
- http://gestor.camfic.cat/uploads/ITEM_15024.pdf

Programari

No aplicable

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	101	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	102	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	103	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	104	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	105	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	106	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	107	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	108	Català/Espanyol	segon quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	109	Català/Espanyol	segon quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	110	Català/Espanyol	segon quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	111	Català/Espanyol	segon quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	112	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	101	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	102	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	103	Català/Espanyol	segon quadrimestre	tarda